

Jan Kooijman bij de doop van een 7 m Staverve jol op de werf aan de Linge, ca. 1978

onder: Jan op hoge leeftijd tijdens een reünie van de Schipperskring op het Gooimeer

den, maar ook instructiedagen organiseren. Jan wilde dat er zoveel mogelijk werd vastgehouden aan de vaarpraktijk en zeilvoering, zoals die oorspronkelijk op deze schepen werd bedreven. Om de leden op de hoogte te houden - het was lang voordat de computer zijn intrede deed - werd er een blaadje gemaakt: de *Loefbijter*. Aanvankelijk gestencild, maar later, toen het ledental boven de 600 uitkwam, gedrukt. Jan leverde heel trouw zijn bijdragen aan de *Loefbijter*.

In 1980 schreef hij de tekst voor het boekje *Varen met platbodems*. Ik was toen uitgever van De Boer Maritiem en ik kreeg vele vellen tekst, aquarellen van Jan Neef en pentekeningen van Willem Akkerman, die toen ook op de werf werkte. Het boekje beleefde vele herdrukken en wordt nog steeds op de markt gebracht door Heech by de Mar, het centrum dat nu alweer ruim 30 jaar gerund wordt door de familie Koekebakker. Het schrijven voor de *Spiegel* ging door en we publiceerden ruim 60 artikelen van zijn hand. Behalve leuke reisverhalen met de gronddel *Nomade*, samen met vrouw Ank door Nederland, schreef hij ook over heel wat moeilijker

In memoriam Jan Kooijman

Als er iemand geweest is die het platbodemjacht populair heeft gemaakt dan is het wel Jan Kooijman. Hij bouwde er vele honderden en schreef geliefde boeken en artikelen over het onderwerp. Jan overleed op 98-jarige leeftijd en Wim de Bruijn memoreert zijn grote bijdrage.

Van de bijna honderd jaar die Jan Kooijman leefde, heb ik hem de laatste vijftig jaar goed gekend. Het eerste bezoek aan de werf in Deil aan de Linge was begin jaren zeventig, om samen met Theo Kampa een fotoserie te maken voor een artikel over de bouw van een Vollenhovense bol. Een jaar later was ik er weer, toen was ik, samen met Jaap Kramer, het boek *Plezierig varen met ronde en platbodemjachten* aan het schrijven. In dat boek werden alle typen ronde en platbodemjachten die toen werden gebouwd, samen met hun ontwerpers en bouwers, behandeld. Op de werf van Jan Kooijman en Siem de Vries werden toen al tien verschillende typen ronde en platbodemjachten gebouwd, in veel verschillende lengtes. De stelregel van Jan Kooijman was dat een door hem gebouwd jacht door twee mensen gevaren moest kunnen worden, vandaar dat de werf nooit jachten langer dan 11 meter bouwde. De grootste vraag in die beginjaren was bijvoorbeeld naar

grundels van 6,25 en 6,65 m lang. Om het aantrekkelijk en betaalbaar te maken werden er toen veel casco's verkocht, al dan niet met een bouw pakket, zodat de eigenaar het jachtje zelf kon afbouwen. In het Friese Heeg werd een dependance gestart waar cursussen werden gegeven, zodat aspirant kopers ervaring konden opdoen in het varen met een rond of platbodemjacht. Het platbodemcentrum Heech by de Mar was een feit. Ook in Ouddorp, waar Jan en zijn vrouw Ank woonden, werd zeilinstructie gegeven, op de Grevelingen en het liefst in een door hem gebouwde Hollandse boot.

Varen met platbodems

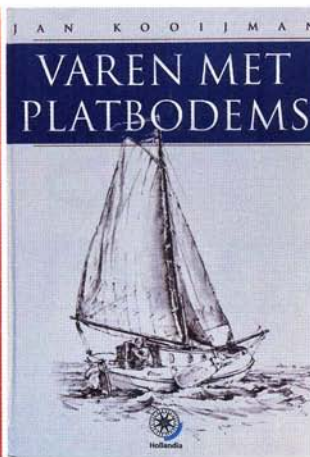
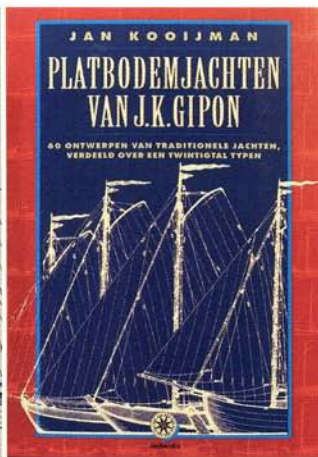
In die beginjaren richtte Jan, samen met een kleine groep schippers van rond- en platbodemjachten ook de Stichting Schipperskring Kooijman en De Vries op. Ze wilden daarmee niet alleen de kennis van het varen met deze jachten verbre-

onderwerpen, zoals de stabiliteit van ronde en platbodemjachten. De serie 'Beter varen met platbodems' werd een succes, omdat vele lezers met aanvullingen reageerden op zijn artikelen. Al die suggesties werden weer in de kopij verwerkt, en zo konden we het boek *Beter varen met platbodems* op de markt brengen. Ook dit boek wordt nog steeds geleverd door Heech by de Mar.

Voortzetting

Voor beginnende platbodemvaarders, die wilden weten welk type het beste bij hen zou passen, schreef Jan Kooijman het boek *Tien platbodemjachten*. Eerder was al een beschrijving verschenen van de vele ontwerper van J.K. Gipon, wat

Jan Kooijman schreef een serie boeken en boekjes over het platbodemzeilen. Dat begon met *Varen met Platbodems*, de laatste titel was het boekje *Tussen Wad en Weiland*

Betrokken

Tot op zeer hoge leeftijd bleef Jan varen met zijn grondel *Louise*. Soms lag hij maandenlang in de Biesbosch, daar schreef hij ook zijn laatste boekje *Tussen Wad en weiland*, waarvoor Anne de Haan prachtige aquarellen maakte. Vaak was hij ook in Friesland of op zijn geliefde Nieuwkoopse Plassen. Toen hij van Wijk bij Duurstede naar Reeuwijk verhuisde ging de grondel mee.

Hij bleef ook heel betrokken bij de Loefbijter, alhoewel hij de laatste jaren geen kopij meer aanleverde. Wel was hij een groot voorstander van een samengaan tussen de SKVR en de VSRP. Als er weer een nieuw Spiegel op de mat was gevallen, belde Jan me regelmatig op om weer even bij te praten of om me te wijzen op bepaalde zaken die wel wat aandacht konden gebruiken. Het waren altijd interessante, prettige en vooral leerzame gesprekken. Zo blijft Jan in mijn gedachten. Een bedachtzame prater met een enorme visie en een grote drang om zoveel mogelijk mensen te laten genieten van ons mooie maritieme erfgoed.

weer de *Giponvloot in tekening* opleverde. Jan deed ook heel wat interessante interviews, bijvoorbeeld met jachtontwerper Baron Wim van Hœvell en Henk Lunstroom, alsook met de legendarische buitenbeslagblokkenmaker Henk Bos. Kort na de start van Spiegel der Zeilvaart was het blad vanaf 1978 enkele jaren te gast op de HISWA-stand van Kooijman & de Vries. We huurden slechts één vierkante meter standruimte voor onze balie die niet groter was. Zo konden we meegroeien tot we zelf mede het Houtbouw paviljoen en later het Zeehistorisch paviljoen konden organiseren. Je kunt het je nu niet meer voorstellen maar

begin jaren tachtig was er sprake van torenhoge rentes en een grote bestedingsbeperking. De orders voor nieuw te bouwen jachten op de werf liepen plotseling terug van 80 naar 8. Jan probeerde zijn mensen aan het werk te houden met het bouwen voor de eigen verhuurvloot en zelfs winkelbetimmeringen werden aangenomen. Tot het niet meer lukte en Jan zijn mooie bedrijf moest stopzetten. Gelukkig wilden Ted en Lydia van Rijnsoever de uitdaging aangaan. Zij zetten, weliswaar in afgeslankte vorm, de werf nog vele jaren met succes voort. Het aantal bouwnummers liep toen van 760 door naar over de duizend.